

Samen spelen

Samenwerking begint vanuit jezelf

In het dagelijkse leven steken wij elkaar continu de loef af. Wie is het snelst, het slimst, het mooist? Wie maakt de lekkerste taart, het beste diner? Alles gieten we in wedstrijdvorm. De euforie die winnen ons biedt, is echter meestal niet van lange duur. Bovendien drijven concurrentie en competitie ons uit elkaar en schaden ze ons als individu; we verliezen onze zelfwaardering. Een gemeenschappelijk doel, daarentegen, verhoogt juist het persoonlijke en onderlinge plezier in het leven. Daarom pleit ik ervoor kinderen al jong te leren hoe ze op een fijne manier samen kunnen spelen en samen blij kunnen zijn met de behaalde resultaten. Dat kan bijvoorbeeld door coöperatieve spellen met hen te spelen.

Tekst
Sacha Grootenboer
Illustraties
Studio Mosquito

Echt samenwerken is: zonder eigenbelang je inzet leveren voor een gemeenschappelijk resultaat. Het doet er niet toe wat en hoeveel je bijdraagt, maar je zet met elkaar iets neer waar iedereen de vruchten van plukt. Op dit moment wordt 'we doen het voor de ander' gezien als samenwerken. We zouden samen iets onder controle krijgen, zo wordt het gepresenteerd, maar in feite wordt aan een hele groep mensen gevraagd zichzelf weg te cijferen voor een ander – en dat werkt niet! Uiteindelijk zorgt dat namelijk voor een onvoldaan gevoel en schaadt het de verbinding met jezelf en anderen.

'Echt samenwerken is: zonder eigenbelang je inzet leveren voor een gemeenschappelijk resultaat'

Duurzaam opgroeien

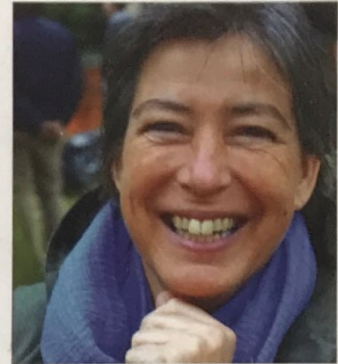
Als kind al vond ik de eeuwige strijd om 'erbij te horen' moeilijk. Mij aanpassen aan de ander kostte veel energie en ik verloor steeds een beetje van mijzelf. Later leerde ik met meer waardering voor mijzelf een fijne plek te creëren waar ik mij op mijn gemak voelde en als vanzelf

mensen om mij heen verzamelden die met mij wilden meegroeien en samenwerken. De zoektocht naar die eigen plek in het leven noem ik 'duurzaam opgroeien'.

Als kinderen leren zichzelf te vertrouwen, op hun eigen kompas leren navigeren en daarvoor de ruimte krijgen, dan zijn zij in staat om met respect en verantwoordelijkheid met onze wereld om te gaan. Goed zijn voor jezelf, vanuit je hart, is automatisch goed zijn voor een ander en je omgeving. Hebben de ouders zichtbaar respect voor mens en natuur? Hoe gaan zij om met zichzelf en met anderen? Kinderen nemen dit voorbeeld over en gaan zelf gaan nadenken over de gevolgen van hun leefwijze. En dat vertaalt zich in een duurzame relatie met de aarde en alles wat daarop leeft, nu en in de toekomst!

Veilige leerplek

Voordat kinderen naar school gaan bruisen zij; ze hebben doorlopend een twinkeling in hun ogen en met een gezonde nieuwsgierigheid sprankelen ze van leven. Ze hebben vriendjes in de buurt, spelen met andere kinderen uit de omgeving van het gezin en leren enorm veel van hun ouders. Die zijn hun voorbeeld, hun rots in de branding en dus ook de plek waar ze soms even flink hun ongenoegen kunnen uiten, want dat voelt veilig.

Sacha Grootenboer begon in 2008 met OpzijnPlek, een groothandel in zogenaamd duurzaam speelgoed, vanuit de gedachte dat kinderen evenwichtig kunnen opgroeien en hun eigen plek in deze wereld kunnen innemen als zij de kans krijgen hun leven betekenisvol en op eigen kracht uit te bouwen. Meer info: www.opzijnplek.nl

'Bij mijn oudste zoon had ik de wanhoop gezien wanneer hij een spel verloor, en daarom zijn drang om te winnen.'

Voorbeelden van coöperatieve spellen

Wie al met jonge kinderen wil beginnen met een coöperatief spel, kan bijvoorbeeld kiezen voor Max de Kat. Eenvoudig en nog lang leuk, vooral vanwege de herkenbare situatie.

Meer info: www.opzijnplek.nl/sunnygames-max-de-kat-cooperatief-spel.html.

Voor kinderen vanaf 7 jaar en ook nog voor jongeren is Mysterious Library een inhoudelijk spannend en avontuurlijk spel met een prachtig design.

Meer info: www.opzijnplek.nl/marbushka-the-mysterious-library.html.

Dan gaan ze plotseling naar school, waar de wereld groter is, het spelen minder wordt en iedereen iets van hen vindt en van hen wil. Er zijn meer regels en het kind moet (opnieuw) te midden van andere kinderen zijn plek vinden. In deze sfeer wordt competitie uitvergroot. In een grote groep kán een kind van anderen leren en dat geldt ook andersom. Echter, leren kan alleen als de leerplek veilig voelt en daarom is het zo belangrijk dat er op school wordt gewerkt aan een sfeer van verbondenheid. Samen kunnen de kinderen letterlijk bergen beklimmen, een zandkasteel maken, klusjes klaren, een moestuin maken, en zelfs een huis bouwen. Samen staan ze sterk, maar dan wel echt samen, dus door het ego in te zetten voor het ecosysteem!

Coöperatieve spellen

Er zijn diverse manieren om kinderen te leren zowel samen te spelen als hun eigen plek te vinden. Ik heb gemerkt dat het spelen van coöperatieve spellen daarbij onmisbaar is. Coöperatieve spellen zijn er namelijk op gericht samen tot een resultaat te komen, in plaats van elkaar te beconcurreren en te verslaan. Halverwege de jaren negentig begon ik met mijn eigen kinderen

te experimenteren met coöperatief spelen. Ik bedacht activiteiten waarbij er geen winnaar en dus ook geen verliezer was. Bij mijn oudste zoon ('92) had ik namelijk de wanhoop gezien wanneer hij een spel verloor, en daarom zijn drang om te winnen. De middelste ('98) had juist plezier in het spelen op zich. Spelen met zijn drietjes bleek steeds een strijd en een driedubbele uitdaging om de vrede te bewaren. Totdat ik coöperatieve bordspellen ontdekte. In zulke samenwerkingsspellen speel je niet tegen, maar met elkaar. Je hoeft dus niet beter te zijn of meer te weten dan de ander, want je zet gezamenlijk je talenten in, waardoor de kans om van het spel te 'winnen', groter

'Coöperatieve spellen zijn erop gericht samen tot een resultaat te komen. Ieders bijdrage doet ertoe.'

wordt. Hoe meer je samen deelt en samen speelt, hoe groter die kans. En het mooie is dat je heel makkelijk ouderen en jongeren in zo'n spel kunt laten spelen met elkaar, want ieders bijdrage doet ertoe.

Verbinding en saamhorigheid

Het werkte echt! Ik zag veel rustiger spel en de kinderen bleven meer zichzelf. Mijn dochter ('04) is volledig opgegroeid met coöperatief spel. Ze is nu een grote spelletjesfanaat en lacht zelfs bij verlies. Plezier staat bij haar voorop en feilloos zet ze de vaardigheden die ze tijdens de spellen heeft ontwikkeld in haar dagelijkse leven in.

Onderlinge samenwerking en een goede communicatie daarbij ondersteunen een gevoel van verbinding en saamhorigheid. Daardoor ontstaat meer plezier en een gevoel van waardering dat bijdraagt aan de gezondheid. Kinderen worden ongemerkt aangezet zichzelf te uiten. Door te delen en te verbinden leren ze van elkaar. Zo worden

'Het gezamenlijke doel is juist de uitdaging'

ze zelfstandig, leren emoties beheersen en ontwikkelen vele vaardigheden die hun leven verrijken.

De afgelopen weken heb ik dit weer eens temeer in eigen huis ervaren. We speelden een coöperatief spel met jongeren en volwassenen die dit nog niet

eerder hadden gedaan. Ze kenden het niet echt en wilden het na mijn enthousiaste verhalen zelf ook wel eens ervaren. Het was inmiddels geen verrassing voor mij dat ook deze spelers zich vol enthousiasme inzetten voor het gezamenlijke doel.

Spelen mét elkaar in plaats van tégen elkaar bleken ze veel leuker te vinden dan eerst gedacht, want eerlijk is eerlijk: sommige spelers denken dat competitie de uitdaging biedt. Maar het blijkt juist dat het gezamenlijke doel de uitdaging is! π

